Stockholms universitet

2025-09-18

Kursbeskrivning VFU-II, 6 hp

inom FÖRSKOLLÄRARPROGRAM

Kurskod: UB20VY

Höstterminen 2025

Kursansvarig	Sofia Grunditz, sofia.grunditz@buv.su.se
Kursadministratör	Maria Lund, maria.lund@buv.su.se
Lärare	Sofia Grunditz, sofia.grunditz@buv.su.se Charlotte Holmberg, charlotte.holmberg@buv.su.se Lisa Sjömilla, lisa.sjomilla@buv.su.se
Examinator	Sofia Grunditz, sofia.grunditz@buv.su.se

Allmänt om kursen

Mer information om kursen liksom kommunikation under kursens gång finner du i VFU-portföljen. Kurssidan i portföljen blir tillgänglig när du har registrerats på kursen. Du loggar in med din universitetsinloggning på https://vfu.su.se.

Kom ihåg att ta kontakt med din handledare i god tid!

I VFU-kurser är du som student viktig som informationslänk mellan VFU-handledare och universitetet. Du måste i god tid före kursstarten ta kontakt med din handledare och se till att handledaren har tillgång till din VFU-portfölj så att handledaren ska kunna sätta sig in i kursdokumenten som finns där.

Beställ registerutdrag från Polisen

Du måste så snart som möjligt ordna ett registerutdrag hos polismyndigheten innan du ska påbörja en VFU-kurs. Visar du inte ett registerutdrag på VFU-skolan kan du inte genomföra den obligatoriska VFU:n. Det är rektorn på VFU-skolan som ansvarar för att kontrollen av registerutdraget görs. Vissa kommuner genomför även en utökad bakgrundskontroll. Du

väljer själv om du vill få utdraget som fysisk post eller som digital post – förutsatt att du har en digital brevlåda (Kivra, Billo eller Min myndighetspost).

Registerutdraget är giltigt ett år – tänk på att förnya ditt registerutdrag varje år! Här beställer du ett registerutdrag: https://polisen.se/tjanster-tillstand/belastningsregistret/skolaeller-forskola/

Kursens upplägg

Kursen ger fördjupade kunskaper om förskolans värdegrund och uppdrag. Dessutom fokuseras studentens utveckling och fördjupning av kommunikativ, didaktisk och empatisk förmåga i mötet med barn. Kontakt och kommunikation med barnens vårdnadshavare uppmärksammas, samt didaktisk kompetens kring ledarskap, planering, lek och praktisk-estetiska lärprocesser. En handlingsplan för VFU-perioden utformas i samverkan mellan student och VFU-handledare utifrån förväntade studieresultat och verksamheten i förskolan..

Arbetsformer under VFU planerar du i samråd med din handledare.

All undervisning i kursen är obligatorisk såväl den verksamhetsförlagda, som den campusförlagda undervisningen på Stockholms universitet. VFU-II består av **verksamhetsförlagd utbildning** på VFU-förskola, **samt** en introduktionsförmiddag och ett examinerande reflektionsseminarium. Kursen pågår mellan 2025-11-14– 2025-12-09.

Totalt består kursen av totalt **18 dagar** med campus- och verksamhetsförlagd undervisning.

Förväntade studieresultat

För att få godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

- kommunicera med barn i grupp och bemöta deras behov av omsorg, lek och lärande utifrån deras olika förutsättningar med stöd av handledning,
- använda praktisk-estetiska uttrycksformer i olika aktiviteter med stöd av handledning kring förskoledidaktiska överväganden,
- planera aktiviteter utifrån barns visade intressen; genomföra och utvärdera planeringen i dialog med handledaren, samt reflektera över sitt ledarskap och gjorda didaktiska val i olika situationer,
- möta vårdnadshavare i dagliga kontakter och med ett etiskt och respektfullt förhållningssätt kommunicera verksamhetens olika delar såsom omsorg, lek och lärande,
- med handledaren reflektera över innebörden av ett etiskt och demokratiskt förhållningssätt och av ett jämställdhets-/jämlikhetsperspektiv i VFU-förskolans pedagogiska dokumentation och övriga verksamhet,
- reflektera över sin kommunikativa förmåga och sitt förhållningssätt i bemötande av alla barn i verksamhetens olika situationer,
- reflektera över förskollärarens ansvar enligt förskolans värdegrund och VFU-förskolans likabehandlingsplan, särskilt arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling,
- utifrån gjorda erfarenheter och kursens förväntade studieresultat beskriva, bedöma och ge exempel på egna styrkor och utvecklingsområden inför nästa VFU-kurs.

VFU-portföljen

VFU-portföljen är ett arbetsverktyg genom alla VFU-perioder. I VFU-portföljen finns information om kursen och här finns även kursens olika dokument samlade. Vidare är den ett verktyg för kommunikation mellan lärare, handledare och studenter med hjälp av meddelandefunktionen, möjligheten att via portföljen skicka ut information. Tänk på att bocka för ”skicka som e-post” när denna funktion används.

I VFU-portföljen återfinns även ett antal obligatoriska examinerade skriftliga uppgifter vilka beskrivs under rubriken ”Digital examination i VFU-portföljen”. Arbetet med dessa uppgifter syftar till att stödja dig i arbetet mot kursens förväntade studieresultat, och i synliggörandet av ditt eget lärande i relation till förväntade studieresultat samt att utveckla din förmåga till självvärdering.

Studenten bjuder så snart som möjligt in sin VFU-handledare till sin VFU-portfölj och tilldelar VFU-rapporten vid kursstart. På så sätt får VFU-handledaren tillgång till all information som finns i VFU-portföljen. För mer information, support och inloggning, se su.se/vfuportfolj

Litteratur

Att studera verksamhetsförlagt innebär att själva verksamheten i förskolan, utgör det huvudsakliga kursinnehållet. Litteraturen är ett kompletterande stöd för handling och reflektion över den verksamhet ni möter och de erfarenheter ni gör under VFU-perioden samt ett stöd när ni genomför uppgifter kring att leda och planera aktiviteter för barnen i förskolan. Kurslitteraturen, och det ni läst i tidigare kurser, ska användas som fördjupning för att berika och fördjupa professionsutveckling under VFU-perioden. Använd gärna texterna i samtal med din handledare och/eller förskolans arbetslag.

Dolk (2013). *Bångstyriga barn: makt, normer och delaktighet i förskolan.* Diss. Stockholm: Stockholms universitet. Kap. 1 s.12–25. (finns i VFU-portföljen).

Lpfö 18 (2018). *Läroplan för förskolan, Lpfö 18.* Stockholm: Skolverket.

http://www.skolverket.se/publikationer?id=4001

VFU-handbok Stockholms Universitet (länk i VFU-portföljen).

Stålklinga (2016). Barnet genom kameralinsen. I Alsterdal & Pröckl (red.) *Inifrån och utifrån. Om praktisk kunskap i förskolan.* Huddinge: Södertörns förskola, ss. 47–78 (finns elektronisk https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1033328/FULLTEXT01.pdf

Handledning, trepartssamtal och självvärdering

Handledning kan ske på olika sätt, dels fortlöpande i direkt anslutning till verksamheten dels vid inplanerade samtal. Det är betydelsefullt för en god handledningsrelation att handledare och student diskuterar vilka respektive förväntningar de har på varandra. Utifrån detta formulerar handledare och studenten tillsammans riktlinjer för hur deras handledningsrelation utformas. Dokumentera era överenskommelser kring handledning i handlingsplanen i VFU-portföljen. Vi rekommenderar att ni schemalägger handledningstider i handlingsplanen. I avsnittet *tid i verksamhetsförlagd utbildning*, finns riktlinjer kring minsta mängd planerade handledningssamtal /vecka.

Kursen innehåller trepartssamtal.

Kursen innehåller trepartssamtal. Detta samtal utgår från dig och din professionsutveckling och förbereds av dig. Inför detta samtal skriver du en **självvärdering** (se under rubriken Professionsutveckling i VFU-portföljen) som du klistrar in i därför avsedd ruta i VFU-portföljen **senast två arbetsdagar** innan samtalet ska äga rum. Tid för trepartssamtal meddelas av trepartsläraren via VFU-portföljen. Din självvärdering ger trepartsläraren och handledaren en bild av din professionsutveckling och vilka professionsutvecklingsfrågor som är angelägen för just dig att få möjlighet att samtala kring. Den fungerar som startpunkt för ert samtal om hur du hitintills under din utbildning utvecklas som blivande förskollärare.

Varje trepartslärare genomför upp till 12 samtal och dessa kommer **i huvudsak att äga rum under perioden 2025-11-21- 2025-12-03.** Tid för trepartssamtal meddelas av trepartsläraren via VFU-portföljen.

Närvaro

Obligatorisk närvaro gäller under hela VFU-kursen. Detta innebär att all frånvaro ska tas igen efter sista ordinarie kursdag. Har en student varit frånvarande enstaka dagar ska student och handledare göra en plan för när dessa dagar ska genomföras på VFU-förskolan (se Omexamination). Om en student har högre frånvaro (fler än 4 dagar) eller uteblir från VFU-platsen utan att höra av sig skall handledaren snarast kontakta kursansvarig lärare. Vid behov upprättar kursansvarig lärare och handledare en individuell plan för studentens fortsatta VFU-tid i samråd med studenten.

Om studenten inte tar igen frånvaro så är aktuellt kurstillfälle förbrukat och ses som en avbruten VFU. Kursen måste då göras om i sin helhet och ett av två möjliga tillfällen att genomföra VFU-kursen är förbrukat.

En student har rätt att genomföra en VFU-kurs totalt två gånger. Den som är frånvarande från sin verksamhetsförlagda utbildning utan giltig orsak anses ha förbrukat ett av dessa tillfällen. Om synnerliga skäl föreligger kan studenten därefter ansöka hos fakultetsnämnden om att få genomföra kursen ytterligare en gång.

Risk för underkännande

Alla förväntade studieresultat behöver uppnås för att få godkänt på VFU-kursen. Så fort VFU-handledaren bedömer att det finns en risk att studenten inte kommer att uppnå alla förväntade studieresultat ska VFU-handledaren snarast kontakta VFU-kursansvarig. Om inte alla förväntade studieresultat är uppnådda vid VFU-kursens slut ska hela VFU-perioden göras om.

En student kan i undantagsfall i förtid tvingas avbryta den verksamhetsförlagda utbildningen om:

1. Studenten uppträder synnerligen olämpligt, alternativt om studenten visar prov på grov oskicklighet.
2. Studenten väsentligen bryter mot ingångna avtal eller gällande regelverk som berör den verksamhetsförlagda utbildningen. Studenten ska vid dessa fall underkännas på kursen och informeras om underkännandet i ett samtal. Orsaken till att den verksamhetsförlagda utbildningen avbrutits ska protokollföras.

Studenten ska även informeras om möjligheten att kontakta Stockholms universitets studentkår för att få stöd av kårens studentombud. Riktlinjer för disciplinärenden vid Stockholms universitet återfinns i Regelboken.

Tid i verksamhetsförlagd utbildning

Verksamhetsförlagd utbildning bedrivs på heltid. Heltid innebär 40 timmars studietid/vecka, dvs. 8 timmar/dag. Studietimmarna ska bedrivas på plats i förskolans verksamhet. Det innebär verksamhet i barngruppen och andra förskollärauppgifter, så som handledningstid, planeringstid och reflektionstid. De 40 studietimmarna ska fördelas enligt följande princip:

- Minst 30 timmars verksamhet tillsammans med barnen, såväl individuellt som i grupp/vecka. Här avses även sådana uppgifter som sker i anslutning till verksamhet i barngrupp och som är relevant för den pedagogiska miljön i förskolan.
- Max 3 timmar egen planerings- och reflektionstid/vecka.
- Minst 1 timmes planerat handledningssamtal/vecka.
- Resterande timmar/vecka används till andra vanligt förekommande uppgifter i förskollärarens och förskolans vardag, såsom t.ex. arbetslagsmöten, nätverksträffar, föräldramöten, föräldrasamtal, pauser och raster. Schema för VFU-perioden samt hur tiden och innehållet planeras och fördelas ska specificeras i den obligatoriska handlingsplanen.

Ytterligare förväntas studenten under VFU-kurserna att kontinuerligt och successivt under utbildningens gång delta aktivt i följande moment:

- Ledning av barngrupper i alla förekommande situationer i verksamheten
- Planering och ledning av arbetslag
- Planering inför och deltagande vid utvecklingssamtal
- Planering inför och deltagande vid föräldramöten

- Deltagande i APT och andra möten

Examination

Kursen examineras utifrån följande underlag:

1. VFU-handledarens skriftliga bedömningsunderlag av studentens prestation VFU-rapport.
2. Dokumentation i digital VFU-portfölj.
3. Muntlig examination under seminarium.

För att studenten ska kunna se betyg på kursen i Ladok måste samtliga examinerande och obligatoriska moment i kursen vara avklarade och godkända.

Examinationer bör vara rättade senast 15 arbetsdagar efter examinationstillfället. Betyget publiceras i Ladok. Återkoppling fås via VFU-portföljen.

VFU-rapport

VFU-rapporten är VFU-handledarens skriftliga bedömningsunderlag av studentens prestation i förhållande till kursens mål. VFU-rapporten tilldelas handledaren av studenten vid kursstart och lämnas in elektroniskt i VFU-portföljen vid VFU-periodens slut 2025-12-08 eller då studenten fullgjort samtliga VFU-dagar, dock inte senare än en månad efter sista ordinarie kursdag, 2026-01-09 (se även VFU-rapport i VFU-portföljen). Studentens prestation beskrivs och motiveras i VFU-rapporten dels i en text och dels utifrån en tregradig skala (studenten når målen, studenten når inte målen, studenten når målen i hög grad).

Dokumentation i digital VFU-portfölj

Dokumentationen i VFU-portföljen är examinerande. Under rubriken Professionsutveckling i VFU-portföljen finns information om vad, hur och när olika moment senast ska dokumenteras i VFU-portföljen. Utformningen av momenten i VFU-portföljen är gjord för att stötta studentens arbete mot kursens förväntade studieresultat och ska läsas av handledare och kurslärare. Kurslärare läser och ger återkoppling på vissa texter i VFU-portföljen under kursen och bedömer samtliga texter efter avslutad kurs.

Muntlig examination vid reflektionsseminarium

Förberedelser inför reflektionsseminarium
Reflektionsseminariet är ett examinerande seminarium där det krävs att du deltar aktivt i alla delar av seminariet och att du är väl förberedd när du kommer. Du behöver förbereda dig enligt instruktionerna som finns under rubriken Professionsutveckling i VFU-portföljen. Inför seminariet kan ytterligare information publiceras i VFU-portföljen. Schema med tid och lokal finns i time-edit.

Gruppindelning för seminariet publiceras i VFU-portföljen inför seminariet.

Den muntliga examinationen sker i mindre grupper vid reflektionsseminariet 2025-12-09.

Omexamination

Vid underkännande på grundval av VFU-handledarens skriftliga omdöme av studentens prestation, eller om studenten inte slutför påbörjad VFU-kurs, har studenten rätt att genomföra samma VFU-kurs ytterligare en gång, dock inte fler än två gånger sammanlagt. Ytterligare tillfälle till examination erbjuds senast nästa gång kursen ges.

Om synnerliga skäl föreligger kan studenten ansöka hos fakultetsnämnden om att få genomföra kursen ytterligare en gång. Om studenten inte slutför påbörjad VFU inom angiven tidsram ska inget betyg sättas på kursen, dock ska en notering om att ett av två tillfällen är förbrukat göras på kursen i Ladok eller motsvarande resultatrapporteringssystem.

Omexamination VFU-portfölj:

Senast 2026-01-09 kl. 17:00 lämnar du in kompletterande text/examination i VFU-portföljen.

Omexamination muntligt reflektionsseminarium

Information om tid och datum för omexamination gav muntligt reflektionsseminarium ges via VFU-portföljen. Anmälan till görs till kursadministratör maria.lund@buv.su.se

Reglerna för omexamination och vad som gäller vid underkänt betyg framgår av kursplanen. Observera särskilt vad som gäller vid underkänd VFU.

Betygskriterier

VG - Väl godkänd.

G - Godkänd.

U - Underkänd.

Godkänd på hel kurs

För att få godkänd som slutbetyg på kursen krävs lägst betyget G på samtliga examinationsunderlag. Det krävs vidare 100% närvaro (all frånvaro ska tas igen innan kursen bedöms av handledaren) samt att handledaren lämnat bedömningsunderlag som visar att studenten når målen.

VFU-rapporten: VFU-handledarens skriftliga omdöme av studentens prestation

Godkänt på denna del av examinationen baseras på VFU-handledares skriftliga bedömningsunderlag som motiveras i VFU-rapporten utifrån tregradig skala (studenten når målen, studenten når inte målen, studenten når målen i hög grad).

Dokumentation i digital VFU-portfölj

Godkänt på denna del av examinationen är att det finns inlägg enligt anvisade uppgifter i VFU-portföljen samt att studenten på ett godtagbart sätt genomfört anvisade uppgifter.

Muntlig examination vid reflektionsseminarium

För att bli godkänd krävs att studenten genomför en presentation med ett godtagbart innehåll i förhållande till given instruktion samt aktivt deltagande i samtal och diskussion vid seminariet.

Om särskilda skäl föreligger kan examinator efter samråd med VFU-studierektor medge den studerande befrielse från skyldigheten att delta i viss obligatorisk undervisning. Studenten kan åläggas en kompensationsuppgift.

Väl godkänd

För det högre slutbetyget VG, krävs, förutom att kraven förbetyget G uppfyllts, att samtliga förväntade studieresultat som bedöms med en tregradig skala i VFU-rapporten har bedömts med: ”studenten når målen i hög grad”.

Underkänd

Betyget U ges om något av det förväntade studieresultaten i VFU-rapporten bedömts med ”studenten når inte målen”.

Vid underkännande av VFU-kurs gäller följande (ur VFU-handboken):

- studenten kallas till samtal med kursansvarig/examinator, VFU-studierektor och ibland även studievägledare
- studenten har möjlighet att kontakta Stockholms universitets studentkår (SUS), för att få stöd av kårens studentombud
- ett protokoll upprättas
- en individuell handlingsplan upprättas.

Vid underkännande på grundval av VFU-handledarens skriftliga omdöme av studentens prestation, eller om studenten inte slutför påbörjad VFU-kurs, har studenten rätt att genomföra samma VFU-kurs ytterligare en gång, dock inte fler än två gånger sammanlagt. Ytterligare tillfälle till examination erbjuds senast nästa gång kursen ges.

Fusk, plagiat och självplagiering

Plagiera inte!

Här kan du läsa om vad plagiat, fusk och självplagiering är samt hur disciplinärenden hanteras vid Stockholms universitet.

För godkänt betyg ska löpande referenser och referenslista vara i huvudsak korrekta enligt Harvard-systemet som finns att tillgå via Högskolan i Borås. Texten ska även vara strukturerad och alltigenom förståelig.

Referensguide för ämnet förskoledidaktik enligt Harvardsystemet via Högskolan i Borås.

Övrig information

Arbetsmiljöfrågor under Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen arbetar kontinuerligt med ett systematiskt miljöarbete för att studenter och anställda ska få en bra och säker arbetsmiljö. Som lärarstudent är det viktigt att redan under sina studier vara medveten och ta hänsyn till möjliga arbetsmiljörisker i samband med VFU och framtida yrkesutövande.

Det är arbetsgivaren som har huvudansvaret för arbetsmiljön och har en skyldighet att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetstagare är i sin tur skyldiga att hjälpa till, följa de säkerhetsföreskrifter som finns och slå larm om de upptäcker några fel. Mer information om arbetsmiljöregler hittar du på Arbetsmiljöverket: https://www.av.se/

Under VFU omfattas studenten av VFU-skolans arbetsmiljörutiner. Rektorn är ansvarig för arbetsmiljön i verksamheten. VFU-studenten ska i första hand vända sig till handledaren om arbetsmiljöproblem uppstår. Om man behöver mer stöd utöver detta kan studenten kontakta VFU-ansvarig eller rektor på VFU-förskolan. Om du skadar dig så är du försäkrad när du gör VFU på en arbetsplats godkänd av universitetet.
Läs mer under: su.se/utbildning/din-halsa/studentforsakring